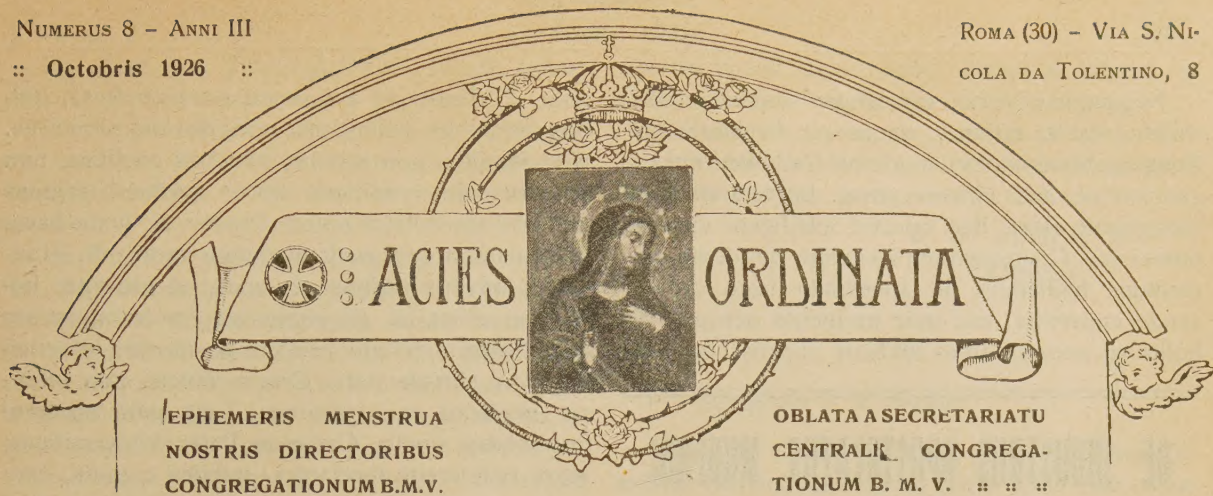

Manuscripti instar, ad usum Nostrorum tantum

THESES QUÆDAM DE CONGREGATIONE

Pono hic theses seu propositiones quasdam. Velis, benevole lector, iudicare de veritate earum.

Thesis prima: Oportet organizare (ut aiunt) Catholicos, ut eos quoque attingamus qui sponte non veniunt ad res catholicas, ut omnes doceamus, omnium errores dissipemus, omnium voluntatem firmemus, omnes ad catholice vivendum et agendum atque ad Ecclesiam defendendam moveamus. *Estne hoc verum?*

Thesis altera: Hoc in labore sacerdotes soli non sufficiunt; sunt enim pauci, neque omnes hominum classes per se penetrare, neque omnia organizationis modernae molimina in se suscipere possunt. Quare omnino opus est apostolis laicis, bene in religione cultis, ardore agendi, constantia, zelo, spirituque sacrificii praeditis. *Estne hoc verum?*

Thesis tertia: Sicut bonus sacerdos vel religiosus non nascitur, sed fit, idque longo, ordinato et multiplici studio et exercitatione, sic etiam bonus apostolus laicus formandus demum est labore serio, longo, ordinato, cum quoad spiritum tum quoad scientiam agendique peritiam. *Estne hoc verum?*

Thesis quarta: Ad tales apostolos laicos formandos opus est *selectione* aptorum ad id hominum; *unione* plurium ad eandem fere classem, aetatem, culturam pertinentium; seria exercitatione in *pietate et christiana perfectione*; exhortatione ininterrupta ad *apostolatam*; formatione ad *sponte et communi nisu agendum* pro Ecclesia; *gubernatione* per aptum Directorem. *Estne hoc verum?*

Thesis quinta: Haec omnia maximo cum fructu fiunt a saeculis in Congregatione Mariana bene cogitata et bene directa; quod experientia et usu longaevo et universali probatur. In Congre-

gatione inquam *Mariana*, quia amor et devotio erga B. V. Mariam, teste conscientia et consensu catholico, via directissima est ad intimam pietatem, seriam virtutem, zelum apostolicum in optimo quoque confovendum. *Estne hoc verum?*

Si autem hae theses verae sunt, iam stabilitum est, non solum Congregationem Marianam bonum aliquod opus esse, sed omnes nos, quicumque e Societate sumus et ad regnum Christi instaurandum in orbe anhelamus, peculiari quodam et primario modo in id tendere oportere, ut Congregationes *Marianae singularem prorsus locum curarum nostrarum occupent*.

*
**

Unde illud praeterea sequitur, *omni nos ope repellere debere* obiectiones et impedimenta quaelibet, quae Congregationi *Marianae* melius evolvendae a nescio quibus opponi solent.

"Parochi obsistunt". Esto; sed talis oppositio suaviter ac prudenter vinci potest.

"Sum nimis occupatus aliis rebus". Sed, si quod opus primario valore commendatur, non est postponenda *"aliis rebus"*.

"Apud nos Congregatio minimos fructus edit". Sed nonne ideo, quod ei nescio quae deformata rei imago substituitur? Si falso concepta Congregatio fructu caret, numquid inde quidquam sequitur contra genuinam Congregationem?

"Terra aliis unionibus praerepta est, quas neglegere non possumus". Sed nonne in his ipsis unionibus, ceterum laude dignis, sentitur necessitas fundamenti solidioris, formatione inquam selectorum optimorumque apostolorum?

"Res nimis complicata mihi et nodis contorta apparet". Sed ubinam sine pugna victoria? Praeterea nodi isti facile leniuntur semel bene inspecta re, lectisque Congregationis regulis, historia, relationibus, vel iis quae periodico nostro exhibentur.

Nequaquam certe spernendae sunt aliae apostolatus viae ac rationes, neque est dicendum sine Congregatione nihil in moderna Catholicorum organizatione nos efficere posse. Intoleranda haec exaggeratio esset. Sed oportet intelligere vicissim omnes nos, Congregationi singulare quoddam momentum hodiernum in apostolatu laico organizando convenire, nec huic momento derogari reliquis aut necessitatibus aut bene coeptis operibus.

DE INDUSTRIIS APOSTOLATUS MODERNI ET CONGREGATIONE

Accepimus duas literas satis magnae ut dicere moderni solent, *actualitatis*, quae mirifice sese complent. Materiam earum, cum tantam rem definire vix audeamus, lectorum iudicio subiicimus.

I.

Reverende i. X. Pater!

Acri vivoque ingenio, ut par tanta re est, Congregationem ad altiora vocatam esse propugnans, quam ut cinere obducatur obsoletae cuiusdam neque amplius necessariae piae consuetudinis. Tecum sum totus. Id unum desidero, ne Congregatione Mariana nihil utilius, nihil magis animarum decorique Ecclesiae proficuum dictetur. Facile enim is, qui rem aliquam laudibus extollit, ultra iustos laudandi limites prolabitur, quo ex aggere saltat et audientium fide facile omnino fallitur.

Mea quidem sententia S. Ignatius, Parens noster, ut non monachos nos esse voluit, minutioribus coenobitarum vinculis — choro, veste, neglecto exteriori habitu, ieiuniis — ligatos atque impeditos, ita nec labores nostros aut conatus salutiferos circumsaeperi parvulis piulentisque coetibus cogitavit. Quo universalius, eo divinius, id Ignatio et primigenae Societati pro axiomate erat. Decem homines serio mundum totum Christo lucrari aggressi sunt, nec sex Patres dari Indiis Ignatius fas putavit, quid postea toti reliquo orbi conquirendo remanenter interrogans. Heu quantum a celsis his primorum Patrum sensis ausibusque plurimi hodie distamus!

Neque ita ob solam pigredinem vel animi languorem, sed vel ideo, quod nimia quadam modestia ducti a magnis omnino desideriis timidi resiliamus, ultra ea quae heri coepta sunt coepisse novi vix quidquam audemus, exire e satis facili et consueto praedicationis aut instructionis officio procaciam ducimus. Sunt tamen magnae et perma-

gnae Ecclesiae et animarum necessitudines, quibus vereor ne nullus, nisi nos, obviam sit iturus. Non templis, non scholis, non piis coetibus, non scriptis cum eruditione libris contineri campus hodierni apostolatus potest. Praeter ac iuxta haec, quamvis sint necessaria magnique momenti, grandibus omnino nisibus est opus, ut eas vitae hodiernae arces ac propugnacula, unde ingentium multitudinum religio pendent ac mores, integraeque sors christianitatis, Crucis amicis, non inimicis, vindicata esse videamus. Talia sunt moderni apostolatus auxilia, Carissime Pater, Universitates, leges religionem spectantes, publica comitia, civitatum inter se pax et concordia, classium aequitas, operariorum syndicatus, socialis vitae aequilibrium et securitas, pax inter nationes, gubernacula societatis iustis ac religionis plenis hominibus commissa, ephemerides ac diaria, omneque genus publicae plurimorum instructionis (theatrorum, "radio", : etc.) ut honesta sint ac religioni, bonis moribus, paci societatis serviant, nec noceant, — multa praeterea alia. Haec qui negligit, haec qui e religionis disciplina elabi videns senulae instar iners deflet, sed non emendat, haec qui non conatur Christiano nomini subdi regnoque Christi inseri flectique, apostolus esse potest, sed modesto prorsus modo, valdeque circumscripto, nec certe meretur miles vocari totius gloriae Christi cupidissimus totiusve triumphus Ecclesiae. Praepont enim parva magnis, particularia universaliori, levia ac facilia utiliori, magisque intricato ac necessario.

Iam non is ego sum, R. de Pater, qui ignorem, non omnia omnibus aequae convenire; vel qui sapientissimis illis nostri Instituti canonibus obla-terem, quibus ne nos ipsi in mundana ac politica negotia gestanda descendamus vetamur. Plurima sunt regni Dei stipendia quae saecularibus magis quam nobis merenda sunt. Sed iniuria inde inferretur neglegenda haec omnino Nostris hominibus esse. Aliud enim est, nos Jesuitas non debere e. g. Deputatos vel urbium Syndicos aut Magistratus agere; aliud: non curae nobis esse oportere, ut integerrimi viri nostraeque religionis propugnatores gubernaculis locorum istorum potiantur. Aliud est: ipsos nos rebus istis publicis ac pugnis non misceri, aliud: non monere, non movere optimum quemque, ut quid moliri, quid agere, quid efficere Catholicos oporteat, agnoscant. Nostrum non est in nos suscipere res quae nostrae vitae condicionem dedeant; sed nostrum utique est magisterio, exhortatione, instructione Catholicos ad provehenda omnia prorsus atque etiam maxima et difficillima apostolatus moderni conamina scite ac de industria adigere.

Iam fitne hoc Congregatione? fierine potest piis illis ac saepe permodestis coetibus?

Respondeo audacter: fieri, vel saltem praeparari ac fulciri (si Director magnorum consiliorum capax est) *posse*, et suo loco ac modo etiam *oportere*.

Fieri potest, quantum Congregationis natura fert. Egrediendum est ex timida illa femineaque angustia, ex tremulo maiorum rerum timore, ac livida pusillanimitate. Omnibus sine discrimine, etiam adolescentibus ac feminis, multoque magis viris sodalibus dicendum est etiam de magnis illis et generalibus Ecclesiae per hoc tempus necessitatibus; inflammandi, quotquot e Sodalitate sunt, magnarum rerum pro religione exanclandarum desiderio. Res etiam arduae, dummodo prudentiae limites non excedamus, virili animo ab eis nobis hortantibus suscipiendae. Non lacrymantium tantum et ingemiscientium vetularum sit societas Congregatio, sed agentium et audentium.

Id vero, quod nec per nos ipsos, nec per Congregationem "ut sic" fieri potest, *praeparari* certe aut *fulciri* Congregatione optime potest.

Exemplo quid velim dicam. Est in aliqua regione societas catholica, Francomurariorum unioni non dissimilis. Ii qui in eam admittuntur, porrecta manu spondent se in omnibus rebus Ecclesiam defensuros, ubi a societatis illius Consilio eis fuerit indicatum. Consilium singulis mensibus considit atque de rei catholicae defendendae modis consilia capit. Hic novus Universitati Professor dandus erit, ibi Praefectus districtui vel urbi designandus; hic manifestatio quaedam anticatholica praevertenda, ibi scandalum aliquod publicum amovendum; modo scholae catholicae est providendum, modo socialistarum molimina eludenda; iam publicae bibliothecae aptus moderator proponendus, iam nosocomii, mensae nummulariae popularis, theatri, cinematographi ordo stabiliendus; quibus omnibus religio ac salus populi catholici attinguntur. Consilium societatis, de qua dicimus, quid quandoque agere opus sit, quaque ratione et a quonam, discutit, labores distribuit, executioni invigilat. Obtinuit autem brevi tempore, ut quamquam plurimi in ea regione acatholici essent atque potentissimi, publica tamen officia magnam partem bonis Catholicis sint tradita, cum incredibili rei catholicae emolumento.

Societas haec Congregatio non est. Sed tota orta est e Sodalium labore. Hodiedum Sodales sunt omnes Consilii illius socii, totiusque operis anima fere ac medulla. Virtutem, ardorem, zelum, spiritum sacrificii e Congregatione trahunt.

Ecce, quomodo Congregatio industrias fovere potest apostolatus grandis, moderni, universalis!

Quodsi *potest*, etiam *debet*, quantum externa rerum adiuncta et Sodalium condicio ferent.

Feminae et pueri vero saltem accendi similitum rerum desiderio poterunt, ut suo quisque gradu et tempore quae possunt faciant.

R. V. servus in X.º

Allobrox.

II.

Reverende i. X. Pater!

Quae de Congregationum gubernio *Acies Ordinata* pedetentim evolvit, artem hanc esse ostendunt, bene regendi Sodalitatem, satis intricatam, multa sapientia exercendam. *Acies* hanc artem docet, acuit, perficit. Sed num audax nimis sum, eo quod autumor, *Scholasticos nostros Theologos et Tertiae Probationis Patres* uberius oportere hac arte, *inde ab elementis eius*, imbui?

Superiores nostros, ipsumque A. R. P. N. hoc optare mihi compertum est ex Actis Conferentiarum anno 1922 Romae a Directoribus nostris habitarum. Ego insistere in "elementa ipsa" velim. Non enim satis est, mea quidem opinione, ipsam formam (ut ita dicam) Congregationis gubernandae iuvenibus nostris tradere, sed ab elementis coepisse prodest atque *theoriae apostolatus moderni principia* ordinatius evolvere, applicando deinde ista ad Congregationem, aliaque, quae cum hac connecti oportet, opera. Secus enim exhibunt multi e scholasticatus umbra in campum laboris, culti omnino et perpoliti rerum metaphysicarum ac dogmaticarum quaestionum cognitione, scient theologiam moralem et ius canonicum, aliaque sacerdotibus cuiusvis aevi necessaria, praeterquam quae ad *modum spectant apostolatum necessitatibus temporis nostri adaptandi*.

Ad fecundum enim apostolatum opus est primo utique loco ascetica et apostolica animi formatione; deinde sanae philosophiae ac sacrae theologiae genuina cognitione; sed non est satis. Omnino opus est etiam cognitione artis illius, quomodo, quibus auxiliis atque industriis hodie bonum spargere semen, malum evellere, societatem modernam fidei nancisci ac servare, moribus christianis imbuere, pericula temporis avertere, hostium invalescentes astus frangere liceat. Si quis putat, haec problemata omnia fere per se et sine multo mentis labore aut acquisita arte posse, solvere se, timeo ne fallatur vehementer. Quoties enim videmus doctissimos sacerdotes, philosophiae, theologiae, forte etiam aliarum disciplinarum laurea redimitos, praeter quam pios, zelosos, sanctosque, tamen, ubi ad praxin ventum fuerit,

vix mediocriter pares esse labori! Neque semper ideo quod naturalis forte agendi dexteritas eos deficit, sed quia nunquam viam et rationem artis pastoralis contemporaneae didicerant. Ignorant quid sit e. g. quaestio preli, quaestio operaria, quae sint industriae parsimoniae, temperantiae, caritatis organizatae, qua ratione apostolorum laicorum opera iuxta parochias sint instituenda, quomodo nova suburbiis templa scholaeque catecheseos sint suppeditanda etc. etc. Quanam sint his in rebus principia usu comperta aliorum, quanam industriae probatae, ne somniantur quidem. Neque enim sive apud Aristotelem, sive apud Lugonem quidquam de his rebus invenerant.

Quid postea mirum, si homines, etsi zelosisimi, sed artis ac principiorum apostolatus coactanei satis ignari, etiam cum ad Sodalitatis alicuius gubernaculum provehantur, incerti haerent, titubant, male coepta per annos inepte protrahunt, evellere abusus, tollere somnolentiam, erigere in altum Congregationem aut nesciunt aut non audent? Quid deinde, ubi quaestiones salebrosae exsurgunt, e. g. de cooptanda et coordinanda Congregatione cum organizationibus parochialibus, cum unione iuventutis catholicae, etc.? Alius hanc solutionem arripit, alius illam; casu fere et subiectiva quadam opinione ducti, nequaquam genuina rerum cognitione. Similiter in apostolicis operibus a Congregatione suscipiendis. Quomodo Director ea docebit, quae doctus non est? Quomodo opera apostolica bene ostendet, declarabit, ad ea recte suscipienda Sodales inducet is, qui ea ipse non nisi obiter omnino et imperfecte cognovit?

Ut breviter igitur complectar quo tota haec tendat oratio: *ad Congregationes redintegrandas boni Directores formandi sunt; ad bonos vero Directores formandos opus est praeter formationem asceticam et theoretico-intellectualem formatione propria in scientia et arte apostolatus moderni*, tam intricati, tam multiplicis, tam necessarij. Quod meum modestum iudicium Professoribus (collegis meis) ac RR. PP. Studiorum Praefectis examinandum humillime submitto.

R. V. servus in X.

N. N.

Theol. pastoralis professor.

QUAESTIONES PRACTICAE

De Congregationibus mixtis. Ecce quaestio ab aliquo Patre in Indis vivente proposita:

"Est in Collegio nostro, nescio a quot annis, pia quadam unio iuvenum *utriusque sexus*, cui Congregatio Mariana est nomen. Videtur canonice erecta, sed non clare apparet, utrum pro sexu utroque.

Cum hoc anno regimen istius Congregationis mihi incumbat, velim res paulatim in meliorem ordinem redigere. Quaero autem imprimis: Si denuo Sodalitatem pro scholarum superiorum iuvenibus erigimus:

a) eruntne etiam puellae scholis altioribus adscriptae (16-20 ann.) in hanc Sodalitatem admittendae? Deinde:

b) poteritne tolerari conventus hebdomadarius mixtus? Tandem:

c) suntne etiam puellae ad officia Sodalitatis eligibiles?"

Respondemus: Per se Congregationes mixtae esse possunt et reapse sunt, sed nequaquam tamquam meliores commendantur, maxime apud iuventutem. Idque non solum propter obvias illas rationes, quae ex promiscuitate sexuum periculisque inde ortis sumuntur, sed etiam quia Congregatio, utpote *socialis* quadam simul agendi unio, homogenas Sodales requirit. Saepe Congregationem videmus vel in eodem sexu ideo non bene vigere, quod iuniores senioribus, educatioribus illitterati miscentur. Ubi enim discrimen cogitandi, sentiendi, agendi inter socios notabile intercedit, ibi sociata inter se operatio difficillime effervescit. Iuvenum prorsus alia est indoles, alius gustus, alia naturae complexio quam virginum, etiamsi forte iisdem studiis eademque schola operam dant. Quare optimum est iuvenibus virginibusque singulas erigere Sodalitates. Quem agendi modum Regula 4 Sodalitatum nobis commendatum videmus.

Esse autem potest, maxime in Missionibus, ut pauciores sint numero et iuvenes catholici et virgines, quam ut duplicem pro eis Congregationem erigere operae videatur pretium. Quid tum agendum?

Duplex hic patet via, quarum alteram meliorem, alteram tolerandam per se dixerim. Ultro tamen concedimus, ex adiunctis demum esse decernendum, utra sit hic et ibi eligenda.

Prior via haec est: ut duplex condatur Congregatio, altera iuvenum, altera virginum, licet neutrius Sodales 10 vel 15 superent; duplexque Consilium fiat cum Officialibus. Ne tamen exiguo numero aut animus agendi Sodalium minuatur, aut Directoris tempus nimis absumatur, poterunt *conventus ordinarii utriusque Congregationis simul fieri*, ita ut Director eadem (ut plurimum) allocutione utrique Sodalitati satisfaciat. Consilium tamen sit duplex vitaeque socialis Congregationis fiat distincte. Aliquando tamen diversas diversis dare exhortationes omnino convenit.

Altera via est, ut, remotis quantum res fert periculis, tolerentur per tempus iuvenes puellis mixti in eadem

---

Allocutionum materiam de caritate et apostolatu facile inveniet Director, si ad eam rem applicuerit ea quae S. Paulus (1 Cor 13 etc.) vel S. Joannes in epistulis suis habent de amore proximi. De labore apostolico tamquam optima poenitentia intelligi possunt ea quae Isaia habet (58, 5-12; 59, 1-2, 8, 6-8 etc.). A. hiberi potest utiliter etiam pericope S. Chrysostomi quae legitur III Nocturno officii S. Thomae Ep. et Mart. die 29 Decembris.

Congregatione, sive Congregatio sit erecta per se pro iuvenibus et in eam una alteraque puella per exceptionem et ob causas rationabiles admittantur, sive Congregatio ipsa tamquam mixta erigatur. Priore casu puellae ad officia non essent eligendae, nisi forte una Assistens aut una Consultrix quae parti feminae invigilaret; in posteriore autem casu per se non apparet, cur puellae eligi ad officia nequeant. Id autem in quaestione non versatur, nec de hac re contenditur, Directori in eiusmodi mixtis Congregationibus non in id solum esse sedulo intendendum, ut pericula arceantur, sed etiam ne male res apud externos audiat, neve iuvenes puellaeque minus serio pietati operibusque Congregationis incumbant.

Congregatio et Conferentia Vincentiana. —

Scribit nobis Director quidam: "Quattuor abhinc annis, cum Sectionem Caritatis in Congregatione iuvenum constituturus essem, eam ad normam Congregationis coniugatorum Barcinonensis creavi, ita ut haec Sectio simul in conferentiam S. Vincentii a Paula erigeretur.

Omnia pericula divisionis inter duas has uniones pracludere satagi. Frustra tamen, nam discessio ex parte Vincentianorum evenit. Etenim a supremo huius operis Moderatore nationali decretum est: "Conferentiam S. Vincentii quae simul Congregationis Sectio sit, contra statuta esse huius societatis". Quamquam Barcinonensis Conferentia certe Congregationis est Sectio et ita erat Parisiis Centro Conferentiarum Vincentianarum inserta. Quaero: quid sit melius: an in Conferentiam Vincentianam erigere Sectionem Congregationis, an vero Sodales individuos in Conferentiis laborare?"

Respondemus: decerni id vix posse generali lege semperque valitura. Nisi statuta particularia id vetent, Sectionem posse simul in Conferentiam erigi, exemplis ostenditur. In praxi tamen ab hominibus et ab adiunctis omnia pendent. Id unum in genere commendari potest: Congregationem ut talem non facile quidquam agere vel in se suscipere oportere, ubi libertatem necessariam ex suis principiis agendi in tuto collocare non permittatur. Ubi igitur haec libertas non obtinetur, Congregatio aut instituat Sectionem caritatis omnino independentem, aut individuos tantum Sodales cohortetur ad laborandum, quoad possunt, in Conferentiis S. Vincentii.

CHRONICA

Buenos Aires (Argentina). — Sodales iuvenes in Villa Devoto, cum in publica platea statuariae nude minisque honestae erigendae essent, schedulas typis excusas uno die duobus milibus familiarum per domos singulas distribuerunt, quibus schedulis moderate, sed etiam fortiter et apposite contra id consilii arguebant.

Spectaculum erat singulare iuvenes videre acerrime contententes contra scandalum aegre conlectum artis nomine, ipsosque genitores ab adolescentibus, quid mores christiani poscerent, doceri. *P.*

Porto Alegre (Brasilia). Perbellam ex hac urbe relationem a P. Petro Lenz missam hic exhibemus:

"Saepe — inquit Relator — me pudit, cum "Aciem

Ordinam" ad mensam legi audirem, raro in ea de nostra hac regione verbum intercidere, quamvis satis multa et pulchra de his quoque Congregationibus dici possent. Sed culpa tota nostra est, quod ipsi nihil de nobis retulimus.

In solo hoc "Gymnasio Anchieta" in Porto Alegre 4 Congregationes florentes habemus: alumnorum (150 Sodales et 101 Candidati), academicorum, doctorum et *virorum altioris condicionis*. De hac postrema sola, cui "Mater ter Admirabilis" est Sospitatrix, quaedam enucleabo. Moderatur eam P. Jorge *Sedelmayr*, habetque 150 Sodales ac 30 Candidatos.

Si qua est per Brasiliam veri nominis Congregatio, mea quidem fide haec est. Quotquot enim nomen ei dederunt, summa cum religione sponsam Virgini fidem servant. Ad consessus hebdomadales atque ad Communionem menstruum admirabili paene fidelitate conflunt, moraliter loquendo, ad unum omnes, nulla habita sive adversi caeli sive longorum itinerum ratione. Antea aestate (quae hic circa Ianuarium mensem fervet) a conventu vacatum erat; nunc autem ipsi Sodales, ne feriis consessus Mariani omitterentur, flagitaverunt, deesse sibi nescio quid aientes, nisi quavis feria VI ad Sodalitatem concurrissent. Complures rure satis longinquo redeunt ad urbem, ubi conventus vel Communionis urget dies, pessimoque nuper mense Ianuario ad S. Communionem non minus 127 Sodales (ex 150) ignito sub sole undique convolarunt.

Certat in hac Sodalitate cum pietate zelus animarum. Alii Patrem Buck, carcerum apostolum, circa eos, qui scelerum poenas dant, desudantem a iuvant; alii libros bonos et ephemerides (Obra da boa Imprensa), alii opus vocationum (Obra das vocações) Seminarii S. Leopoldi supportant; alii populares sub vesperum scholas (escola gratuita nocturna) Gymnasii Anchieta colunt; Conferentiam alii S. Vincentii a Paula ex ipsius Sodalitatis numero efficiunt. Dominicis diebus pii Sodales consilio inter se capto modo hac modo illa in ecclesia maiore numero ad s. Synaxin provolvuntur, exemplo alios viros ad idem faciendum hortaturi. Feria V in Coena Domini singulis annis aliam ecclesiam eligunt tota nocte honoris excubias et amoris apud Venerabile Sacramentum acturi. Cum non pauci inter eos altissimis in exercitu officiis fungantur, mo unus "Marechal do exercito" sit, quid mirum, quod tali sub sole inter ipsos exercitus officiales novum religionis ver oritur? Iam, ut alia sileam, ex officialibus exercitus Conferentia singularis S. Vincentii instituta est.

Profiteri palam religionem neque erubescere Evangelium, pro honore ab his Sodalibus ducitur. In processione v. g. Corporis Domini omnes signo Congregationis ornati coronam Marianam elata voce recitant. Si religioni dedecus, si sacerdotibus insidiae, si christianis moribus periculum imminet, concurrunt statim "directoria da Congregação" in Gymnasio Anchieta, quae ratione malo mederi malit, Directore moderante, disputat. Non multum abhinc societas histrionum aliunde huc appulit, scenico ludo satis nefasto ecclesiam ac bonos mores derisura, quod alibi impune id fecisse iactaret. Sed incassum rem suam adorti sunt male sensati actores, nam inopinato Sodalitas viros supremae auctoritatis

(cum 3 exercitus Generalibus ipsoque Secretario generali Status) ad publici ordinis Quaestorem delegavit, qui contra audaciam illam theatri antichristiani a principiis obsisterent. Sine mora Praefectus histrionum nosse iubet, gravem illos poenam daturus, si vel latum unguem a disciplinae civicae tramite decidissent; quo audito Thaliae vulgivagae praecones vaporis instar disparuerunt. Exempla similia gregatim afferre possum. Norunt hoc quotquot catholici nominis sunt apud nos inimici, neque facile garrire audent, cum et proceres civium et honestam sine fraude plebem Sodalibus consentire intelligant.

Re autem vera tanta est vel nominis illius "Matris ter Admirabilis" apud populares aestimatio, vix ut superari qualibet alia nobilitatis nota posse videatur. Signum distinctivum *S. M.* (Sodalis Marianus), quod Congregati ubique portant, in ipsa vita sociali atque adeo in commercio et in foro summae commendationis instar habetur. Incredulus quidam mercator nuper a iuvene quodam signum illud gestante sciscitatus est: "Dic mihi quidnam sibi signum istud velit? Nescio enim quomodo neminem hoc signo ornatum adhuc vidi, nisi honestissimum". Proximis hisce diebus homicida in plateis cognitus et captus est, qui nescio qua fraude distinctivum illud Sodalium Marianorum adquisierat vestique adfixum, fere scuti loco, portavit. Sodalis quidam sacri signi verecundia motus satis copiosam summam, 50 dollaria, nefasto homini obtulerat pro signo illo quod vix 1 dollarii pretium habet; sed homicida subridens respondit: "Quid tua id refert? Scias enim hoc mihi signum plus valere 50 dollariis".

Quatuor huius Sodalitatis socii postremis mensibus fato concesserunt, tanta sanctitate tamque placida morte, ut omnes id admirati sint atque singularem talis obitus gratiam Congregationi acceptam retulerint. Sed de his atque de aliis nostris Congregationibus, si placet, alio tempore scribam".

Budapest (Hungaria). Virginum Universitariorum Sodalitas.

Velim, quotquot sunt pessimistae, attente perlegant ea, quae de Congregatione puellarum Universitatem Budapestinensem colentium, de earum pietate simul atque apostolatu, hic recensentur. Certe talibus exemplis inspectis nemo negare audebit Congregatione res magnas et praeclaras obtineri posse, utique si bene regantur.

Sodalitatis igitur huius sociae *numero sunt 205*, inter quas iam 36 doctoris titulum, sive in medicina arte, sive in philosophia, sive aliis disciplinis, sunt adeptae.

Inter condiciones admissionis ea non est minima, ut quae ad Sodalitatem veniunt, non in sola pietate, sed etiam *in studiis bonum testimonium* afferant. Hoc modo obtineri potuit, ut Sodales in omnibus altiorum studiorum huius urbis academiarum inter insigniores sint, cum in profectu in studiis, tum in assiduitate praelectiones sequendi, tum denique in more se gerendi. Cumque sic auctoritate simul ac popularitate ubique emineant, facilius etiam in mores publicos vitae universitariae influunt, quod attinet e. g. ad modum sese vestiendi, ad choreas, similia. Sine Sodalibus nostris omnia festa, omnes solemnitates academicae mancae essent, optimisque puellis

orbatae; Sodales vero non comparent, nisi ubi religionis atque honestatis, qui par est, publice quoque mos geratur.

Omnis gloria, omnis vis Sodalitatis "ab intus", quare imprimis vita interior Congregationis serio omnino colitur. Severe ipsae Universitariae invigilant, ne qua a consensibus Sodalis inexcusata abesse toleretur. Quae punctatio ut ordine magis ac comiter fiat, tota Congregatio in 7 quasi "colonias" dispescitur, iuxta diversas sive Universitatis facultates, sive alias scholas altiores (polytechnicam, academiam oeconomiae publicae, musicae etc.). Singulae coloniae suam "vigilem" habent, quae suae coloniae socias praesentes notat, absentes Punctatrici (lanitrici) generali indicat. Si qua Sodalis sine causa indicata iterato aberat, proxima Consilii deliberatione de ea decernitur, num monenda aut etiam excludenda sit.

Conventus singulis hebdomadis est, die Martis, vespere hora 6.

Habet Congregatio Sectiones 6, ea lege, ut singulae Sodales uni saltem, nec facile pluribus ex Sectionibus adhaereant. Sunt autem Sectiones hae:

1) *Sectio Eucharistica*. Cuius sociae praeter Communionem menstruam communem semel, bis, vel etiam cotidie coenae dominicae accumbunt. Prima quaque dominica praeterea alternatim semihoris publice SS.um Sacramentum expositum adorant. Denique earum est studiorum socias aliosque quam plurimos ad Sacramentorum usum suaviter compellere, Paschate praecipue. Huic Sectioni Director semel in mense meditationem eucharisticam offert, cui etiam reliqua Congregatio libenter intervenit.

2) *Sectio Missionaria*, orta maxime iis Sodalibus moventibus, quae anno sacro Romam peregrinatae Expositionem Missionariam Vaticanam praesentes admiratae erant. Duabus rebus haec Sectio navat operam: spargendae Missionum cognitioni, colligendis auxiliis.

Quod ad *propagandam* spectat, singulare quoddam facinus optimae Virgines atque fortasse unicum huius generis operatae sunt. Litteris enim scriptis aliisque modis totam femineam iuventutem per Hungariam studiis operam dantem invitaverunt et quodam modo organizaverunt ad opus missionarium strenue et ordinate promovendum. Quae actio, cum ab Universitariis exisset, miro modo ubique puellis Gymnasiorum placuit. Sic mox 14 Gymnasia feminea unius urbis Budapestini Sectioni missionariae Universitariorum adhaeserunt, singulisque mensibus singula Gymnasia ad sessionem missionariam trinas vel quaternas "repraesentantes" miserunt. Quae hic sive a P. Directore, sive a periodici missionarii editore, sive ab ipsis Universitariis enucleate disserebantur, ea iuniores illae Gymnaestae in suam quaeque scholam reportabant; atque vicissim quid a se suisque actum factumque esset, eius rationem Universitariis reddebant. Idem fere epistolis scriptis cum Gymnasiis feminis totius Hungariae fieri coepit.

Quae a singulis his coetibus deinde missionibus iuvandis collecta sunt, ea ad Sectionem hanc confluerunt. Sic ex solis corticibus aurumalorum (oranges) venditis fere 2000 lib. ital. collegerunt. Perplacet autem ubique consilium, ut singulae scholae vel classes singulos infan-

tes paganorum baptizandos vel singulos seminaristas indigenas educandos suscipiant. Ipsa Congregatio Universitaria (quamquam magnam partem ipsae puellae inopia premuntur) duos futuros Missionarios externos sua eleemosyna educandos curare voluit.

3) De Sectione quae *Mensam S. Theresiae a Puero Iesu* puellis Universitariis egentioribus sustinet, iam egit "Acies Ordinata". Victum sic modico pretio ad 50 Universitariae catholicae pauperes cotidie accipiunt. Quod ut fieri possit, sunt ex ditioribus quae diebus liberis rus descendant et a populo, urbiumque vicinarum magistratibus, farinam, ova, laridum, fruges, sociarum inopiae sublevandae emendicare non vereantur. Ornant etiam in oppidis solemnitates quae "matinées" gallice vocantur, cum lucubrationibus, declamationibus ludoque musico (sunt enim inter Sodalibus ipsas quaedam quae arte musica prorsus emicent), quarum redditus Mensae S. Theresiae destinantur. Sic fructum temporalem cum spirituali coniungunt.

4) *Sectio caritatis* erga pauperes urbis puellulas sese exercet. In suburbibus enim ob templorum parochiarumque paritatem atque infectos socialismo incolas plurimae puellae quoad animam neglectae inveniuntur. Virgines igitur nostrae has puellas singulis dominicis diebus a prandio in 5 suburbibus colligere satagunt, animum parentum amore benevolo concilians et auxiliis ad filias educandas porrectis mulcentes. Maxime autem illas pauperes puellas quaerunt, quae a *Catholicis Belgis vel Neerlandicis* hospitio exceptae erant, libentiusque ad "patronage" Virginum nostrarum veniunt, quod ibi linguis gallica vel flandrica ab Universitariis instrui pergunt. Ludus, recreatio honesta, instructio religionis et linguarum alternatim puellis dantur, cum utilitate magna non harum tantum, sed etiam parentum, qui subinde invitantur. Imo, ansa sic datur Universitariis nostris ad parentes familiasque ipsas postea invisendas et familiariter cum eis agendo eas ad religionem, confessionem matrimonii revalidationem etc. adducendas. Pecunia praeterea tum domi collecta, tum a Belgis Catholicis identidem missa orphanos, aegros inopesque pueros adiuvant, non tam aere (quod in malos usus consumere quis possit), quam schedis "bon" nuncupatis, quibus victum apud mercatores catholicos emant.

5) *Sectio ascetica*, ut nomine indicatur, altiori virtutum scholae est dicata. Aditur a puellis quae aut de vita claustrali eligenda cogitant aut sanctimoniam in ipso saeculo colere cupiunt. Strictum sibi ordinem diurnum praefigunt, saecularia oblectamenta omnino vitant, meditationi sacraeque lectioni cotidie incumbunt. Menstruo consessu aut altiorem Directoris de vita spirituali instructionem audiunt, aut de re ascetica inter se colloquium pium instituunt.

6) Tandem *Sectio literaria* pennam colere suas docet et quaestiones catholicas modernas calamo oreque elucidare. Sic insignes nostri aevi scriptores catholicos variarum gentium illustrent, malorum scriptorum (e. g. Zola) opera diatribae subiciunt. Quae Sectio singulis mensibus privatam sessionem seu academiam habet, praeterea semel vel bis in anno publicam. Sic philosophiae festum diem S. Catharinae, secundariae Congregationis huius Patronae, ornatus obire solent.

Quae si pauca sunt ac modesta (Relator submisit ait), bonae tamen voluntatis nostrae foecundaeque in Sodalitate pietatis specimina sunt.

C. K.

Nota Editoris: In illa urbe et illo regno, praeter Congregationem, adest etiam Associatio Universitariorum Catholicarum de S. Margarita vocata, sicut praeter Congregationem Universitariorum adsunt Circuli S. Emerici, seu Iuventus Catholica. Tamen ingens est inter has uniones et Congregationes discrimen. Nam etiam illae bonae sunt, vires tamen fere omnes ex Sodalitate hauriunt, nec sine Sodalibus multum profuerint. Ubi cumque enim in istis unionibus sensus vere catholicus, apostolicus, sacrificii studiosus requiritur, aut Sodales illum afferunt aut nemo fere. Quare inane videtur unionibus circulisve solis niti velle, solidumque fundamentum, quod Congregatio in primis curare solet, non aequae magni aestimare.

Parisiis (Gallia). *Mors praeclari Sodalitis nunciatur.* Die Paschatis huius anni Parisiis sancta morte e vita exiit *Comes Iustus de Villechaise*, qui die 8 dec. 1864 in Sodalitatem Collegii nostri in Mongré (Prov. Lugd.) fuerat coopatus. Militem pontificium (zouave pontifical) egerat et insignibus Ordinis S. Gregorii Magni auctus est. Eximie in actione catholica versabatur. Primus erat eorum, qui doctoris lauream in Instituto Catholico Lugdunensi nacti sunt. Comiti de Mun socius adstitit in circulis catholicis instituendis in partibus meridiorientibus Galliae. Plures Romam adduxit operariorum peregrinationes. Ultra 15 annos Lapurdii infirmos lecto portabat (brancardier de Lourdes). Plus 20 annis syndicum egit oppidi Noirétable (Loire), ubi omnibus sese praebeuit pietatis exemplum atque impense ornavit sanctuarium B. Virginis cui nomen Notre Dame de l'Ermitage in Forez. Apostolus tandem erat preli catholici, maxime diarii La Croix, quod diffundere omni ope conatus est.

Mongré (Villefranche, Gallia). *Laeti fructus nunciantur.* In hoc Collegio novo quasi Pentecostes spiritu afflante Congregatio efflorescere a pluribus Patribus comprobatur. Sodales apostolatam inter condiscipulos non-Sodales exercitare maiore diligentia coeperunt. Singuli singulos colloquiis bonis ad meliora rapere recreationis tempore nituntur, ducti hac in re a Praefecto, Assistantibus, Consultoribus, qui omnes operose suo officio funguntur. Plurimi etiam ex divisione 2. da, quae turbulentiorum est, vespere sponte descendunt ac sine Praefectis in Sacellum, per sextam horae partem Eucharistiam adoraturi, cum a nullo ad id compellantur. Nuper clarissimus ille sacerdos, Thellier de Poncheville, "diem sacerdotalem" (ut Galli vocant) in Collegio habuit. Exposito SS. Sacramento meditatio de vocatione sacerdotali fiebat; postero die Sacrum cum Communionem pro bonis sacerdotibus et cum concione; vespere theatrum de re eadem. Quo pio exercitio non solum vocationum augetur numerus, sed etiam sacerdotii et Ecclesiae amor et aestimatio crescunt. Neque exaggerare rem Relator putat, si inter 380 huius Collegii alumnos ad 50 adolescentes credat sacerdotium aut vitam religiosam anhelare. De modo, quo laeti hi fructus a Congregatione et

a iuncta huic unione "les Cadets" obtenti sint, agit P. Franc. *Charmot*, huius Collegii Praefectus, libello cui titulus: "*Une élite dans la Jeunesse Française*" (Editions Spes, 17 rue Soufflot, Paris 5).

München (Germania). *Congregatio Ludimagistrarum* a P. Hugger directa sacris exercitiis pueros excolere conatur. Vacantibus scholis 3000 pueri exercitia quae clausa vocantur, suo utique modo, sed cum magna pietate et ubere fructu fecerunt, Magistrabus dirigentibus.

Schlettstadt (Alsatia). *Congregatio* hac in urbe *ter centenaria vitae suae commemoratione sollemni* nuper sibi gratulata est. Ad 4-5000 fere Sodales, viri, iuvenes, feminae, publica processione fidem suam ac Marianam pietatem per plateas professi sunt, concione sollemni in campo publico habita. Postero die ingens Sodalium catterva ad Communionem Generalem accessit in antiqua Societatis ecclesia ad S. Fidem. Deinde in cathedrali templo S. Georgii Mgr. *Ruch* pontificali ritu sacra litavit ac Sodales gratulando allocutus est. Sequebatur altera processio, eaque theophorica, tanto cum concursu, qualem ab hominum memoria urbs illa aut regio nunquam viderat. A prandio hora 4 viri Sodales in aula quadam maxima, pro confluentis tamen turbae numero parva, convenerunt, et ipsorum Sodalium insignium verbis auscultaverunt. Vespere Cathedralis templi regio incredibili hominum multitudine, B. Virginis rosarium alta voce decurrente, fuit circumfusa, dum e turri templi luminibus magnifice illustrata crux, fidei nostrae trophaeum, oculos animosque percelluit. Tandem cantu complurium millium hominum unisono "*Grosser Gott, wir loben dich*" finis sollemnitati datus est, discessitque turba.

P. Henricus Heitger (prov. Austr.) hac aestate curru automobili Viennae correptus morte inopinata obiit. Erat vir *Congregationum Marianarum* studiosissimus, multaque de hac causa egregie conscripsit.

Ex aliqua epistola eius privata haec memoriae mandare placet:

"Mea quidem — inquit — experientia id est in gubernandis *Congregationibus* alpha et omega boni eventus, ut imbuere Sodales *vero ac sincero Beatae Virginis Matris amore* sciamus. Pro me hic iacet totum secretum vis efficientis in Sodalitate. Adhibe omnes industrias sine hac, et nihil obtinebis. Accende amorem Marianum in Sodalium animis, et omnia facile adipisceris. Habebis in eis studium castitatis, ardorem pietatis, fidelitatem in conveniendo, in Sacramentorum usu, in submissione erga Directorem. Habebis mirum quendam sensum ecclesiasticum, diligentiam apostolicam nulla sacrificia recusantem, operosum zelum strenuumque constantemque. Id mihi usu compertum est, id aliis Praesidibus evenire usque et usque audiui. Ordientibus igitur Directoribus iuvenibusque nihil habeo quod tantopere inculcem, nisi ut amabilitatem, excellentiam, virtutes Celsissimae Virginis summa cum diligentia Sodalibus ob oculos ponant, eosque exhortentur, ne quiescant, donec firmissimum simul ac suavissimum erga B. Virginem amorem conceperint".

Quae verissime certe dicta sunt, dignaque ut ab optimo quoque Directore ad amissim considerentur. Tandem *Congregationis* radix ac medulla haec est, totiusque virtutis eius ac mirificae ubertatis fons a Deo signatus.

LIBRI NOVI

Pequeño Manual de la Congregación Mariana.

Editus est hic libellus ab "Imprim. del Corazón de Jesús" in *Bogotá* (Colombia) hoc anno 1926. Continet "*Catechismum parvum Congregationem*" a P. Bangha editum, particulas quasdam operis P. Mullan et Regulas P. Wernz, traductas in linguam hispanicam "por un padre de la misma Compañía".

TELEPHONIUM EDITORIS

Mutatur praeses Secretariatus Centralis Congregationum.

Editor lectoribus A. O. valedicit.

Visum est A. R. P. Nostro mutare praesidem Secretariatus Centralis Congregationum B. V. M. ac Directorem "*Aciei Ordinatae*". Utroque enim munere fungetur posthac P. ALBERTUS M. BOEGLE (prov. Austr.), nuper officio decedens Superioris Residentiae Viennensis. Qui cum longis ab annis Sodalitatibus moderandis totus insudaverit linguasque Europae principales bene calleat, certe egregie ad munus istud paratus accedit.

Ego vero redux nunc in provinciam meam valedicere lectoribus breviter permittar. Gratias ago plurimas omnibus RR. PP. qui me in hoc perbello neque inutili labore incipiendo et evolvendo amore, precibus, consilio atque opere adhuc adiuvarunt; inprimis autem ipsi A. R. P. N., qui me ad hoc munus vocare voluit in eoque utut impleando sapientissimis monitis direxit ac sustinuit. Gratias ago omnibus PP. Directoribus Congregationum qui exemplo, fervore, sacris industriis me aedificaverunt simul et instruxerunt. Gratias fidelissimo meo adiutori ac socio, P. Laurentio E. O'Keeffe. Gratias tandem lectoribus omnibus ago pro patientia et indulgentia, qua "*Aciei Ordinata*" triennio fere supportaverunt.

Si quid rogare ex mea parte stipendii loco licet, id est, ut me Beatae Virginis Clementissimae commendare velint. Deinde gratissime acciperem, si Congregationum ephemerides aliasque publicationes mihi mittere pergerent, hac inscriptione: VII. Maria — u. 25. Budapest (Hongrie).

In amore Benignissimae Matris nostrae Omnium Vestrum, RR. PP., servus in X.

A. Bangha S. I.

Gratias pro obolis: P. I. P. Villa Devoto, *Buenos Aires*, L. 150. — P. V. S. Lima (Perù), L. 100. — Colleg. *Bucaramanga* (Colombia), L. 100. — Colleg. Puerto di S. M. *Cadix*, L. 300. — "*Mater ter Admirabilis*", *Porto Alegre*, L. 200. — P. C. B., *Santa Fe* (Argentina), L. 200. — P. A. C. *Pietrkow*, L. 60. — P. M. H. *München*, L. 70. — P. J. G. G. fr. 20.

Editor: Adalbertus Bangha S. I.
Superiorum permissu.

Romae - Ex Typographia Campitelli - Via Orazio Coclitae, 50-A